

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/360/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117220304
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ludvika Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7117220304.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ludviky Bodnárovej a členiek senátu JUDr. Diany Chlebovič Solčányovej a JUDr. Marianny Hraboveckej vo veci starostlivosti súdu o mal. Š. U. nar. X.X.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi dieťaťa rodičov B. K. nar. X.X.XXXX bývajúcej v A. na O. ul. č.XX a Š. U. nar. X.X.XXXX bývajúceho v A. - Ť. P. ul. č. XXXX/XX zastúpeného JUDr. Tomášom Tauberom advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Spišskej Novej Vsi Stará cesta 6 na návrh navrhovateľov H. G. nar. XX.XX.XXXX a X. G. nar. XX.X.XXXX obaja bývajúci v L. na X..P..Š. XXX/XX za účasti Detského domova Spišské Vlachy Lipová 13, v konaní o zverenie mal. dieťaťa do pestúnskej starostlivosti a návrhu otca na úpravu práv a povinností o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 16P/301/2017-126 z 14.5.2018 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Košice I sp.zn. 11P/148/2014 z 14.4.2015 tak, že zrušil ústavnú starostlivosť nariadenú nad maloletou Š. U. nar. X.X.XXXX a zveril maloletú do spoločnej pestúnskej starostlivosti navrhovateľov manželov H.U. G. nar. XX.XX.XXXX a X. G. Z.. XX.X.XXXX obidvaja bytom v L. na ul. X..P..Š. XXX/XX, ktorí sú oprávnení a povinní sa o mal. Š. osobne starať, zastupovať ju a spravovať jej majetok v bežných veciach. Rodičov maloletej Š. B. K.Á. nar. X.X.XXXX a Š. U. nar. X.X.XXXX zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrované dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré výživné je každý z rodičov povinný platiť počnúc dňom 28.12.2017 na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave vždy do 20. dňa v mesiaci vopred. Dĺžné výživné na mal. Š. zo strany otca vo výške 112,81 € a zo strany matky vo výške 112,81 € za obdobie od 28.12.2017 do 30.04.2018 je každý z týchto rodičov povinný uhradiť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh otca na úpravu rodičovských práv a povinností k mal. Š. zamietol. O trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej s odôvodnením podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. e) CSP, § 365 ods. 1 písm. f) CSP a § 361 písm. h) CSP, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci podľa § 62 ods. 1 CMP. Vyslovil presvedčenie, že konajúci súd sa nezaoberal dostatočne a dôsledne neskúmal jeho majetkové a finančné pomery ani jeho bytové pomery a tým nemal možnosť preukázať, že on ako otec je schopný sa o maloletú dostatočne postarať a zabezpečiť jej všetky podmienky na fyzický a psychický rozvoj. Uviedol, že medzičasom uzavrel manželstvo s F. U. rod. O. a jeho manželka je ochotná si maloletú osvojiť a poskytnúť jej starostlivosť. Uviedol, že si uvedomuje, že by mal byť aktívnejší čo sa týka navštevovania maloletej v čase, keď bola v ústavnej starostlivosti, resp. v čase, keď bola na základe neodkladného

opatrenia v pestúnskej starostlivosti. Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, návrh o zverenie maloletej do pestúnskej starostlivosti zamietol a vyhovel návrhu otca o zverenie do jeho osobnej starostlivosti.

3. K odvolaniu otca sa písomne vyjadril Detský domov Spišské Vlachy v zastúpení Mgr. F. Q. riaditeľky detského domova. Uviedol, že maloletá Š. bola v čase od 10.9.2014 do 9.6.2015 umiestnená v KS Dorka na základe uznesenia Okresného súdu Košice o nariadení neodkladného opatrenia. V rámci sociálnej správy o dieťati, ktorá bola zaslaná do Detského domova Spišské Vlachy pri jej premiestnení z KS Dorka, detský domov nadobudol závažné informácie o minulosti dieťaťa. Dieťa nemalo v rannom detstve dostatočne saturované základné potreby istoty a bezpečia zo strany biologických rodičov, bolo ohrozené na zdraví a živote. V čase, keď bola v starostlivosti otca, bola niekoľkokrát hospitalizovaná z dôvodu zlého zdravotného stavu. Predovšetkým kvôli gastroenterologickým respiračným alebo dermatologickým ťažkostiam. Mal. Š. po umiestnení do profesionálnej rodiny mala problém s príjmom potravy a spánkom, hygienickými návykmi a správaním. Odmietala spať v postieľke, bola nervózna, kričala, bránila sa, počas spánku vydávala zvláštne zvuky. V tomto čase bola hospitalizovaná na detskom infekčnom oddelení detskej nemocnice. V správaní pretrvávali výkyvy nálad, vulgárne vyjadrovanie, ohryzanie nechťov. Z uvedeného je zrejmé, že v minulosti otec maloletej nedokázal zabezpečiť primeranú a vhodnú starostlivosť pre optimálny a všestranný vývoj mal. Š. a matka nezabezpečovala starostlivosť vôbec. Už v tom čase sa zdržiavala na neznámom mieste. Na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 11P/148/40 zo 14.4.2015 bola mal. Š. prijatá do detského domova dňa 9.6.2015. V ten istý deň po vstupnej prehliadke u pediatra bola umiestnená do profesionálnej náhradnej rodiny v termíne do 26.1.2016. V období od 27.1.2016 do 4.12.2016 bola umiestnená v inej PNR, od 4.12.2016 do 8.12.2016 v rodinnom dome samostatnej skupiny. Dňa 8.12.2016 bola opätovne umiestnená v profesionálnej náhradnej rodine (PNR), kde zotrvala až do jej odchodu z detského domova. Osobnosť dieťaťa sa javila introvertovane ladená, neverbálne prejavy a prežívanie dieťaťa poznačené vnútornou neistotou anhedóniou, nezrelosťou a regresom vo vývine. Dieťa disponovalo nedostatkom dôvery v sociálnych vzťahoch, celkovo malo problémy so sebaapresadením, prítomný bol zväčša plochý neemočný kontakt. Vo vzťahu k rovesníkom sa často nechala ovplyvniť k nevhodnému správaniu. Boli prítomné príznaky a prejavy oťažitého attachmantu. Z hľadiska kognitívnych schopností sa dieťa pri poslednom psychologickom vyšetrení dňa 23.6.2017 orientačne nachádzalo v pásme dolného priemeru až hraničného pásma. Do popredia sa dostávalo stereotypné konanie a uvažovanie. Dieťa malo ťažkosti v koncentrácii pozornosti, v správaní sa vyskytoval vzdor, žiarlivosť a infantilné správanie. V čase umiestnenia mal. Š. v Detskom domove Spišské Vlachy otec, či blízka biologická rodina udržiavala s maloletou sporadický a nepravidelný kontakt. Otec posielal len pohľadnice bez bližších informácií, na dohodnuté stretnutia sa nikdy nedostavil, svoju neprítomnosť neospravedlnil. S maloletou sa otec od jej umiestnenia v detskom domove osobne nestretol. Vyživovaciu povinnosť si plnil nepravidelne. Otec neposkytoval žiadne bližšie informácie o jeho zámeroch do budúcnosti, preto detský domov nemal vedomosť o skutočnosti, že si chce prevziať maloletú do osobnej starostlivosti, ako ani to, že si jeho manželka chcela osvojiť mal. Š.. Mal. Š. sa nikdy osobne nestretla s manželkou otca. Tá od uzavretia manželstva neprejavila o maloletú žiaden záujem. Z uvedeného detský domov vyhodnotil, že otec nejaví skutočný a reálny záujem o maloletú, preto nemal dôvod pre vyradenie dieťaťa zo zoznamu NRS ani dôvody pre ukončenie začatých a úspešných interakčných stretnutí. Umiestnenie maloletej do pestúnskej starostlivosti považoval a považuje detský domov pre mal. Š. za najlepšie riešenie jej situácie. Dieťa si na rodinu zvyklo, s členmi si vytvorilo vzájomné a pozitívne väzby. To sa potvrdilo i na súdnom pojednávaní, kde samo dieťa označilo a považuje pestúnsku rodinu za svoju primárnu rodinu. Pestúnskych rodičov oslovuje ako otec a mama a vyjadrila vôľu s nimi žiť. V dôsledku minimálneho kontaktu s biologickou rodinou, predovšetkým otcom, postupom času vzťahu ochladli v dôsledku minimálneho osobného kontaktu a boli nahradené silnejšími a pozitívnejšími väzbami s profesionálnymi náhradnými matkami a neskôr žiadateľmi o pestúnstvo. Pestúnsku rodinu aktuálne považuje za svoju stabilnú a primárnu rodinu. Otec maloletú nekontaktoval žiadnym spôsobom ani v čase od začatia súdneho pojednávania dňa 12.3.2018 do ďalšieho pojednávania 14.5.2018, kedy mal súd preveriť skutočnosti vyplývajúce z vyjadrení otca a jeho právneho zástupcu a žiadnym spôsobom sa nepokúsil s mal. Š. stretnúť.

4. K odvolaniu otca sa písomne vyjadril kolízny opatrovník. Zdôraznil predovšetkým, že maloletá bola umiestnená v krízovom stredisku Dorka a neskôr v detskom domove z dôvodov závažného zanedbania jej starostlivosti po stránke psychickej, ako aj fyzickej. Otec maloletú kontaktoval len sporadicky, navštevoval zariadenie vo veľmi zanedbanom stave, zapáchal, často bol pod vplyvom

alkoholu. Niekoľkokrát telefonoval tak, že mu vôbec nebolo rozumieť a následne si nepamätal, že sa rozprával so sociálnou pracovníčkou alebo psychologičkou. Mal. Š. spočiatku sa návšteve otca tešila, neskôr odmietala k nemu ísť, že sa ho bojí. Kolízny opatrovník zdôraznil, že vykonal šetrenie v bydlisku otca v priebehu konania o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti a zistil, že otec zavádzal, keď predložil fotografie z domácnosti, pretože sa nejedná o domácnosť, ktorú otec so svojou súčasnou manželkou reálne obýva. Na základe uvedeného kolízny opatrovník doporučil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, zákonný a predovšetkým ako rozhodnutie v prospech mal. dieťaťa v celom rozsahu potvrdiť.

5. K odvolaniu otca podali písomné vyjadrenie navrhovateľa s tým, že maloletá je v ich domácnosti a rodine spokojná, odmieta návrat do detského domova alebo do profesionálnej rodiny a v žiadnom prípade k otcovi. Otca prakticky nepozná ani nevie, či existuje, lebo nebol dlhodobo žiaden kontakt.

6. Podľa § 387 ods. 1, 2 a 3 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať so všetkými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

7. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním ktoré mu predchádzalo podľa § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine a zákonne rozhodol o zverení maloletej do pestúnskej starostlivosti. Súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy významné pre rozhodnutie, vyhodnotil dôkazy a skutkový stav správne právne posúdil. Odvolací súd dodáva, že hmotnoprávnym predpokladom zverenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti je, že rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o mal. dieťa a jeho zverenie do tohto druhu náhradnej starostlivosti je v záujme dieťaťa potrebné. Dôvody na strane rodičov môžu mať subjektívny i objektívny charakter, môžu byť spôsobené zavineným zanedbávaním starostlivosti alebo aktuálnou nezavinenou neschopnosťou rodičov postarať sa o maloleté dieťa. Právnym následkom nariadenia pestúnskej starostlivosti je, že rodičia sa nemôžu o svoje dieťa osobne každodenne starať a túto starostlivosť zabezpečuje osoba, ktorej bolo dieťa rozhodnutím zverené. Rodičia naďalej zostávajú zákonnými zástupcami svojho dieťaťa a im patrí aj správa jeho majetku v iných než bežných veciach. V bežných veciach sa rozhoduje a dieťa zastupuje pestún. V prípade posudzovania splnenia podmienok pre nariadenie pestúnskej starostlivosti, berie súd do úvahy len dve skutočnosti, záujem mal. dieťaťa a to, či sa žiadny rodič skutočne nemôže alebo nechce o svoje dieťa starať. V danom prípade je nepochybné, že súd prvej inštancie dôsledne postupoval v zmysle ustanovenia § 48 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine. V prvom rade zistil všetky okolnosti ohľadom mal. dieťaťa, a to od jeho príchodu do zariadenia Dorka, jeho pobytu v detskom domove, vyhodnotil prístup rodičov k mal. dieťaťu v čase jeho pobytu v detskom domove, vyžiadal si všetky informácie ohľadom navrhovateľov pestúnov, ich bytové a majetkové pomery a na základe takto vykonaného dokazovania správne rozhodol, ak návrhu navrhovateľov vyhovel v plnom rozsahu a následne návrh otca o zverenie maloletej do jeho starostlivosti zamietol. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na minimálny záujem otca v čase, keď maloletá bola v detskom domove, ako aj v čase, keď už bola na základe nariadenia neodkladného opatrenia v pestúnskej starostlivosti. Otec neprejavoval fakticky žiaden záujem o maloletú. Maloletá ho nepozná, bojí sa ho, nechce sa s ním v žiadnom prípade stretnúť. Na základe uvedeného odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, a to tak vo výroku, ktorým bola zverená do pestúnskej starostlivosti pestúnov, vo výroku, ktorým zamietol návrh otca o úpravu rodičovských práv a povinností a vo výroku, ktorým určil výživné obidvom rodičom.

8. Toto rozhodnutie prijal senát v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).